

Are We There Yet? The Pandemic's End, and What Happens Then

Accompanying Sources

Rabbi Joshua Heller

1. *She'at Hadehak*- pressing circumstances

TB Berakhot 9a

<p>This pair of Sages got drunk at the wedding of Rabbi Yehoshua ben Levi's son [and fell asleep before reciting the evening Shema. By the time they awoke, dawn had already passed]. They came before Rabbi Yehoshua ben Levi [and asked him if they could still recite the evening Shema]. He said to them: Rabbi Shimon is worthy to rely upon in pressing circumstances.</p>	<p>דָּהָהוּא זִוְגָא דְרַבְנָן דְּאִשְׁתַּכּוּר בְּהַלְוֵיָא דְּבְרִיהּ דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אֵתוּ לְקַמֵּיהּ דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, אָמַר: כְּדַאי הוּא רַבִּי לְשִׁמְעוֹן לְקַמוּד עָלָיו בְּשַׁעַת הַדְּחָק.</p>
--	--

2. *Sakkanah*- Danger

TB Eiruvין 91a

<p>Rabbi Yehuda said: It happened during a time of danger, we would carry a Torah scroll from courtyard to roof, and from roof to courtyard, and from courtyard to enclosure, to read from it.</p>	<p>אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מִעֲשֵׂה בְשַׁעַת הַסְּכָנָה וְהֵיינוּ מְעַלִּין תּוֹרָה מִחֲצָר לְגַג, וּמִגַּג לְחֲצָר, וּמִחֲצָר לְקַרְפֵּף לְקָרוֹת בּוֹ.</p>
--	---

TB Shabbat 129a

<p>The Sages of Neharde'a say: For a woman in childbirth, [there are halakhic distinctions between] three, seven, and thirty days after she gives birth. During the first three days after birth, whether she said: I need [Shabbat to be desecrated] or whether she did not say: I need [Shabbat to be desecrated], one desecrates Shabbat for her.</p>	<p>אָמְרֵי גְהַרְדְּעֵי: סִיָּה שְׁלִשָּׁה שַׁבָּעָה וּשְׁלִשִׁים. שְׁלִשָּׁה, בֵּין אֲמָרָה "צְרִיכָה אָנִי", וּבֵין אֲמָרָה "לֹא צְרִיכָה אָנִי" — מְסַלְלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת.</p>
<p>Between three and seven days after birth, if she said: I need Shabbat to be desecrated, one desecrates Shabbat for her. If she said: I do not need Shabbat to be desecrated, one does not desecrate Shabbat for her</p>	<p>שַׁבָּעָה, אֲמָרָה "צְרִיכָה אָנִי" — מְסַלְלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת, אֲמָרָה "לֹא צְרִיכָה אָנִי" — אֵין מְסַלְלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת</p>
<p>Between seven and thirty days after birth, even if she said: I need Shabbat to be desecrated, one does not desecrate Shabbat for her; however, we perform all necessary prohibited labors by means of a non-Jewish person</p>	<p>שְׁלִשִׁים, אִפִּילוּ אֲמָרָה "צְרִיכָה אָנִי" — אֵין מְסַלְלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת, אָבֵל עוֹשִׂין עַל יְדֵי אַרְמָאֵי.</p>
<p>This ruling is in accordance with the statement of Rav Ulla, son of Rav Ilai, who said: All needs of a sick person whose life is not in danger are performed by means of a non-Jewish person on Shabbat. And this ruling is in accordance with the opinion of Rav Hamnuna, as Rav Hamnuna says:</p>	<p>כְּדַרְבַּ עוּלָא בְרִיהּ דְּרַב עִילָאֵי, דְּאָמַר: כָּל צְרִכֵי חוּלָה נַעֲשִׂין עַל יְדֵי אַרְמָאֵי בְּשַׁבָּת, וְכַדְרַב הַמְּנוּנָא, דְּאָמַר רַב הַמְּנוּנָא:</p>

<p>With regard to a matter in which there is no danger to life, one says to the non-Jewish person to perform the act, and the non-Jewish person performs the act.</p>	<p>דָּבָר שֶׁאֵין בוֹ סִפָּנָה — אֹמֵר לְגוֹי וְעוֹשֶׂה.</p>
---	--

Rema on Shulhan Arukh 327:17

<p>It is permitted to tell a non-Jewish person to cook for a minor who has nothing to eat, for the needs of a minor are like the needs of a person who is sick but not in danger, and whatever is forbidden to be done by a Jew cannot be done by the sick person herself, but if a non-Jewish person does it for him, <i>the sick person may help him a bit</i>, for one who helps is not performing substantive labor</p>	<p>הגה מותר לומר לעכו"ם לעשות תבשיל לקטן שאין לו מה לאכול דסתם צרכי קטן כחולה שאין בו סכנה דמי (ר' ירוחם ני"ב ח"ט ורמב"ם ורשב"א) וכל שאסור לעשותו ע"י ישראל אפי' ע"י החולה בעצמו אסור אבל כשעושה לו העכו"ם מותר לחולה לסייעו קצת דמסייע אין בו ממש</p>
---	--

3. Hora'at Sha'ah

Maimonides: MT Rules of Heretics 2:4

<p>A court may, however, suspend the application of such [rabbinic] decrees temporarily, even if it is of lesser stature than the original court so that these decrees should not be considered as more severe than the words of the Torah itself. For any court has the authority to abrogate even the words of the Torah as a temporary measure</p>	<p>וְנִשְׁלַבְתִּי בְּיָדוֹ דִּין לְעִקָּר אֶף דְּבָרִים אֱלוֹ לְפִי שְׁעָה אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא קָטָן מִן הָרֵאשׁוֹנִים שְׁלֵא יְהִי גְזֵרוֹת אֱלוֹ תְּמוֹרִין מִדְּבָרֵי תוֹרָה עֲצֻמָּה שְׁאֵפְלוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה יֵשׁ לְכָל בַּיִת דִּין לְעִקָּרוֹ הוֹרָאת שְׁעָה</p>
<p>How so? If a court sees that it is necessary to strengthen the faith and create a safeguard so that the people will not violate Torah law, they may apply beatings and punishments that are not sanctioned by Torah. They may not, however, establish the matter for posterity and say that this is the halakhah.</p>	<p>כִּי צָדַד. בַּיִת דִּין שֶׁרָאוּ לְחַזֵּק הַדָּת וְלַעֲשׂוֹת סִיג כְּדֵי שְׁלֵא יַעֲבְרוּ הָעָם עַל דְּבָרֵי תוֹרָה. מִכֵּין וְעוֹנְשֵׁין שְׁלֵא כְּדֵין אֶבְל אִין קוֹבְעִין הַדְּבָר לְדוֹרוֹת וְאוֹמְרִים שֶׁהִלְכָה כֵּךְ הוּא.</p>
<p>Similarly, if they saw that temporarily it was necessary to nullify a positive commandment or violate a negative commandment in order to bring people at large back to the Jewish faith or to prevent many Jews from transgressing in other matters, they may do what is necessary at that time. To explain by analogy: Just like a doctor may amputate a person's hand or foot so that the person as a whole will live; so, too, at times, the court may rule to temporarily violate some of the commandments so that they will later keep all of them. In this vein, the Sages of the previous generations said: "Desecrate one <i>Shabbat</i> for a person's sake so that he will keep many <i>Shabbats</i>."</p>	<p>וְכֵן אִם רָאוּ לְפִי שְׁעָה לְבַטֵּל מִצְוַת עֲשֵׂה אוֹ לְעַבֵּר עַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה כְּדֵי לְהַחְזִיר רַבִּים לְדָת אוֹ לְהַצִּיל רַבִּים מִיִּשְׁרָאֵל מִלְּהַכְשֵׁל בְּדְבָרִים אַחֲרִים עוֹשִׂין לְפִי מָה שֶׁצָּרִיקָה הַשְּׁעָה. כְּשֵׁם שֶׁהָרֹפֵא חוֹתֵךְ יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ שֶׁל זֶה כְּדֵי שֶׁיַּחְיֶה כֻּלּוֹ כֵּךְ בַּיִת דִּין מוֹרִים בְּזִמָּן מִן הַזְּמַנִּים לְעַבֵּר עַל קִצְת מִצְוֹת לְפִי שְׁעָה כְּדֵי שֶׁיִּתְקַיְמוּ [כָּלֵם] כְּדָרְךְ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמִים הָרֵאשׁוֹנִים חֲלַל עָלֶיךָ שְׁבֻת אַחַת כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמַר שְׁבֻתוֹת הַרְבֵּה :</p>

When Can Life Get Back to Normal?

1. Plague:

Mishnah Ta'anit 3:4

What constitutes a plague? In a city that can supply five hundred foot-soldiers and three deaths emerged on three consecutive days, behold this constitutes a plague. Less than this is not a plague.	איזהו דָּבָר, עיר המוציאה חמש מאות רגלי, ויציאו ממנה שלשה מתים בשלשה ימים זה אחר זה, הרי זה דָּבָר. פחות מקאן, אין זה דָּבָר :
---	--

2. Dina D'Malchuta Dina- the law of the government is the law

TB Bava Kama 113b

Shmuel says: "The law of the kingdom is the law." Rava said: "Know this because [the government] cuts down palm trees [without the consent of their owners] and constructs bridges from them, and yet we cross over them."	אמר שמואל דינא דמלכותא דינא אמר רבא תדע דקטלי דיקלי וגשרי גישרי ועברין עלייהו
--	---

3. Sakanta Hamira Me-isura- we are more strict with danger than a prohibition

Rema on Shulhan Arukh YD 116:5

Similarly, one should be careful of all things that cause danger, because danger is more severe than forbidden acts, and one should be more careful with a suspected danger than with a suspected forbidden act. They [the Rabbis] also prohibited walking in a dangerous place, such as under a leaning wall, or alone at night. They also prohibited drinking water from rivers at night or putting one's mouth on a stream of water and drinking, because these matters have a concern of danger. It is the widespread custom not to drink water during the equinox; the early ones wrote this, and it is not to be changed. They also wrote to flee from the city when a plague is in the city, and one should leave at the beginning of the plague and not at the end	הגה וכן יזהר מכל דברים המביאים לידי סכנה כי סכנתא חמירא מאיסורא ויש לחוש יותר לספק סכנה מלספק איסור (ב"י בשם הש"ס) ולכן אסרו לילך בכל מקום סכנה כמו תחת קיר נטוי או יחידים בלילה (שם) וכן אסרו לשתות מים מן הנהרות בלילה או להניח פיו על קלוח המים לשתות כי דברים אלו יש בהן חשש סכנה (רמב"ם) ומנהג פשוט שלא לשתות מים בשעת התקופה וכן כתבו הקדמונים ואין לשנות (אבודרהם ומרדכי ס"פ כל שעה רוקח סימן ער"ה ומהרי"ל ומנהגים) עוד כתבו שיש לברוח מן העיר כשדבר בעיר ויש לצאת מן העיר בתחילת הדבר ולא בסופו (תשובת מהרי"ל סי' ל"ה) וכל אלו הדברים הם משום סכנה ושומר נפשו ירחק מהם ואסור לסמוך אנס או לסכן נפשו בכל כיוצא בזה
--	---

Shulhan Arukh 427:10

Anyone who transgresses any of these things and says "I will endanger myself, and why should anyone else care?" or "I'm not picky about this"- should be lashed as a rebel, and one who is careful of these things will receive blessings of good.	כל העובר על דברים אלו וכיוצא בהם ואמר הריני מסכן בעצמי ומה לאחרים עלי בכך או איני מקפיד בכך מכין אותו מכת מרדות והנזהר מהם עליו תבא ברכת טוב
--	--

Dashu Bei Rabim- "everybody is doing it"

TB Yevamot 12b

Rav Pappa said: Therefore, learn from here that on a cloudy day or on a day that a south wind [shuta] blows, we may neither circumcise nor let blood. But nowadays, when the masses trample through [these safeguards], the verse "The Lord preserves the simple" (Psalms 116:6) is applied	א"ר פפא הלכך יומא דעיבא ויומא דשותא לא מהלינן ביה ולא מסוכרינן ביה והאידינא דדשו בה רבים (תהלים קטז, ו) שומר פתאים ה'
---	---

Balanced Risk:

Responsa of Moshe Ben Yosef Tirani 2:216

[regarding a couple forcing each other to make Aliyah despite the danger of the journey]: They should always go and can force each other if it is not a time of emergency. Even if there is a united Empire, there is still a danger of captivity and death, for all highways have a presumption of danger, and they must give thanks [recite the Gomel prayer upon arrival], but this does not prevent them from forcing each other to make Aliyah, except when there is established danger on the way. But when all of the merchants do not refrain from travelling on the roads, a husband and wife can force each other to do so as well.	לעולם הולכים ובאים ויכולים לכופ אדם לא בשעת חירום אפילו שהוא מלכות אחד גם כי לפעמים יש סכנת שביה וסכנת נפשות לעולם כל הדרכים הם בחזקת סכנה וצריכים להודות לאל יתברך כמו הולכי המדברו' ואינו מעכב את הכפיה לעלות אלא באותם הימים שיש סכנה ידועה בדרכי' אבל כשכל הסוחרים אינם נמנעים מללכת בדרכי' גם איש ואשתו יכולים לכופ זה את זה
---	---